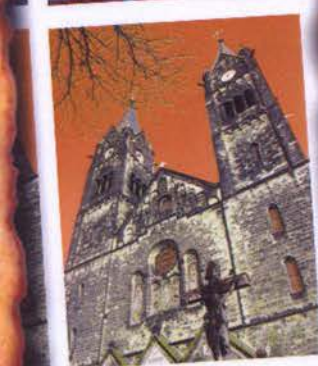

650 LAT KOCHŁOWIC

**ŹRÓDŁA I MATERIAŁY
DO DZIEJÓW
MIEJSCOWOŚCI**

RUDA ŚLĄSKA 2011

650 lat Kochłowic

źródła i materiały do dziejów miejscowości

Praca zbiorowa pod redakcją
Marcina Smierza

Ruda Śląska 2012

Podziękowania

Redaktor i współpracownicy, pragną złożyć serdeczne podziękowania Pani dr hab. Joannie Januszewskiej-Jurkiewicz z Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Panu dr Bogdanowi Klochowi, dyrektorowi Muzeum w Rybniku, za recenzję i cenne uwagi dotyczące merytoryki tekstu. Wyrazy wdzięczności składamy także patronom honorowym obchodów Jubileuszu 650-lecia Kochłowic na czele z ks. proboszczem Jerzym Lisczykiem i dyrektorem ZSO nr 3 w Rudzie Śląskiej, dr Rafałem Otrębą, za wsparcie działań Komitetu Organizacyjnego. Ponadto dziękujemy także wszystkim osobom, które w jakikolwiek sposób przyczyniły się do powstania tej publikacji jak i kochłowickich obchodów

Spis treści

Wstęp	8
Kalendarium dziejów Kochłowic	9

część I – REFERATY

Jacek Pierzak: Średniowieczny gródek stożkowy w Rudzie Śląskiej - Kochłowicach	14
Marcin Smierz: Początki parafii kochłowickiej	28
Anna Badura: Kochłowiczanie w wiekach XVII - XIX	40
Przemysław Noparlić: Górnictwo węglowe na terenie Kochłowic do 1945 r.	49
Małgorzata Pietrzak: Co w komodzie piszczy? Czyli przyczynek do tropienia górnośląskich strojów na przykładzie kochłowickich chłopieek	69
Przemysław Noparlić: Kościół Trójcy Przenajświętszej w Kochłowicach projektu Ludwiga Schneidera	84
Jan Kołodziej: Historia kolejnictwa na terenie Kochłowic	112

część II – BIOGRAMY

Jan Kołodziej: Ksiądz Ludwig Tunkel (1862-1941)	118
Marcin Smierz: Ksiądz Franciszek Szulc (1887-1958)	126
Zbigniew Hojka: Jan Bonifacy Wypler (1890-1965)	130
Marcin Smierz: Ksiądz biskup Wilhelm Pluta (1910-1986)	138
Barbara Bugaj-Hojka: Pelagia Kwapulińska (1943-2000)	143

część III – ŹRÓDŁA I MATERIAŁY

A. Najstarsze dokumenty

1. Dokument Mikołaja II opawsko-raciborskiego o nadaniu dóbr myślowickich Ottonowi Pileckiemu	148
2. Dokument Konrada II oleśnickiego o podziale ziemi bytomskiej	151
3. Dokument Przemysława I Noszaka księcia cieszyńskiego wystawiony w Kochłowicach	154
4. Regestr dokumentu zastawu wsi Kochłowice	155

B. Akta wizytacji kościoła i parafii kochłowickiej z lat 1598 – 1792

1. Fragment akt wizytacji dekanatu bytomskiego z 1598 r.	156
2. Fragment akt wizytacji dekanatu bytomskiego z 1619 r.	157
3. Fragment akt wizytacji dekanatu bytomskiego z lat 1664 – 1665	158
4. Fragment akt wizytacji dekanatu bytomskiego z 1720 r.	159
5. Fragment akt wizytacji dekanatu bytomskiego z 1792 r.	164

C. Urbarze z lat 1532 – 1789

1. Fragment urbarza bytomskiego z 1532 r. dotyczący Kochłowic	175
2. Fragment urbarza bytomskiego z 1603 r. dotyczący Kochłowic	178
3. Fragment urbarza bytomskiego z 1623 r. dotyczący Kochłowic	183
4. Fragment urbarza bytomskiego z 1789 r. dotyczący Kochłowic	185

D. Inne dokumenty dotyczące Kochłowic

1. Rejestry dokumentów dotyczących dziejów Kochłowic ze Zbioru dokumentów byłego Archiwum Miejskiego miasta Bytomia	194
2. Dekret ustalenia Walentego Wolffa jako nauczyciela w Kochłowicach (1780 r.)	197
3. Notatka ks. Jerzego Przybyły z poświęcenia kościoła w Kochłowicach z 26 października 1806 r.	199
4. Dokument złożony do fundamentów nowego kościoła przy poświęceniu kamienia węgielnego dnia 10 czerwca 1900 r.	200
5. Relacja „Katolika” z poświęcenia nowego kościoła w Kochłowicach	202
6. Telegram kondolencyjny do parafian w Kórniczy po śmierci ks. Ludwika Tunkla	205
7. Parafianie kochłowiczcy polegli w wojsku niemieckim podczas I wojny światowej	206
8. Kochłowiczanie wymienieni w księdze gończej Gestapo z 1939 r.	207
9. Spis żołnierzy niemieckich poległych w styczniu 1945 r. na terenie parafii kochłowickiej	207
Irena Urbiczek: Ulice mojego dzieciństwa. Kochłowice w latach 50 XX wieku	208

część IV - KRONIKA

Kronika Antoniego Mańki	215
-------------------------	-----

część V - ZDJĘCIA i MAPY

Zdjęcia archiwalne i współczesne	234
Wybrane mapy do dziejów Kochłowic i okolicy	241
Czym jest Genius Loci?	243
Główne projekty Stowarzyszenia	244